

SANAYİ DÜNYASI İÇİN GİDİŞATA DAİR NOTLAR

TRENDS UPDATE

15.08.2025(Periyodik Yayın Değildir)

Ekonomi canlanıyor mu? Durgunluğa mı giriyor? Hemfikir olunamıyor. Ekonominin canlı olduğuna dair göstergeler:

- Konut ve araç satışları, tüketim malı ithalatı ile yurt dışı tatil harcamalarında yükseliş devam ediyor. Özellikle konut satışlarındaki canlılık her ay ekonomistleri bir hayli konuşturuyor. Sebepleri geçen ay açıklamıştık.

Durgunluk Sinyalleri:

- Sanayi imalat seviyeleri (PMI), kapasite kullanım oranları düşüyor, takipteki krediler artıyor
- Sanayi üretimi 2022'den bu yana anlamlı bir artış göstermedi.
- 2024 Nisan'dan bu yana toplam istihdamda 500 bin kişilik kayıp yaşandı.
- İflaslar ve konkordatolar artışta.
- Reel ücretlerde gerileme sürerken, özellikle sanayici kesimde finansman sıkıntıları büyüyor.

- TBB verilerine göre, Haziran 2025'te bankaların takipteki alacakları geçen yıla göre %101 ve takipteki tüketici kredileri ise %165 arttı.
- Doğrudan yabancı yatırımlarda azalma, ülkeye giren gayrimenkul yatırımlarının çıkanlardan daha az olması

Bu tablo, Türkiye'nin "tüketim odaklı büyüme" patikasında olduğunu, sanayi ve üretim tarafının ise uzun süreli durgunluk yaşadığını gösteriyor.

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği Başkanı Emre Uygun: Düzenlediğimiz sektörel ticaret heyetinin katkısıyla Türkiye'nin ABD'ye zeytinyağı ihracatı miktar bazında yüzde 54 ve Prina yağı ihracatı yüzde 21 arttı.

Bugünkü konkordato haberleri:

Bursa'nın köklü tekstil şirketlerinden Atak Kumaş Tekstil İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret A.Ş., mahkeme kararıyla resmen iflas etti.

Erşan Et konkordato ilan ettiğini duyurmuş idik ama etkileri hala devam ediyor. Özellikle firmanın satışlarını ülkenin en büyük marketlerine satıyor olması hayret yarattı. Yani alacakları batmamış olan, alacakları en bilinen büyük marketlerden olan bir firma nasıl batar anlaşılamadı.

Ortalama haftalık kazançlara göre ABD ve İngiltere'nin kıyaslandığı aşağıdaki grafikte ABD'de yaşayan kişiler önde gidiyor. Buna göre çalışanlar fazlaca sosyal güvence elde etmek yerine serbest piyasa ekonomisi içerisinde olduklarında gelirleri daha fazla artıyor. Tersinden gidersek iş güvencesi arttıkça; çalışan gelirleri azalıyor.

Harward Business Review:

- Robotik süreç otomasyonu (RPA) Tekrarlayan iş yüklerinin otomasyonu, özellikle bankacılık, e-ticaret ve insan kaynakları süreçlerinde yaygınlaşıyor.
- Yapay Zeka (AI): Karar destek, tahminleme, doğal dil işleme ve kişiselleştirilmiş müşteri deneyimi gibi alanlarda kritik rol oynuyor.
- Birlikte kullanım trendi: RPA'ın süreç hızını, AI'ın esnek karar mekanizmalarıyla birleştiren hibrit modeller, veri kalitesine ve süreç analizine dayalı stratejilerle yaygınlaşıyor.

Makine imalat, ithalat ve ihracat sektörleri için:

- **Operasyonel süreçlerde RPA kullanımı:** Stok takibi, sipariş girişi, faturalama gibi zaman alan görevler.
- **AI tabanlı karar desteği:** Talep tahmini, fiyat optimizasyonu, arıza önleme modelleri.
- **Hibrit senaryolar:** RPA'nın veri toplama hızını, AI'ın öngörü yeteneğiyle birleştiren entegre sistemler.

Harward Business Review:

Quiet thriving, bireyin, kendi kontrol alanında yaptığı küçük ama etkili değişimlerle iş tatminini artırması, büyük organizasyonel dönüşümler olmaksızın, çalışanların mikro adımlarla motivasyon ve bağlılıklarını güçlendirmesidir. Örnek olarak;

- **Esneklik** yaratan kişisel zaman yönetimi ve kendi ritmine uygun çalışma düzenleri, (hibrit çalışma, esnek vardiya planlaması gibi)
- **Pozitif bağlantılar** kuran mikro topluluklar ve bilgi paylaşım ağları, kısa eğitimler, proje bazlı öğrenme, yeni araç/teknik denemeleri, bilgi paylaşım gurupları gibi
- **Sürekli öğrenme** odaklı küçük gelişim adımları. Küçük başarıların takdiri, düzenli geri bildirim, fikirlerin güvenle paylaşılabilceği ortam.
- Gönüllü katkı ve mikro inisiyatifler. Çalışanın yaptığı işi büyük amaçlarla ilişkilendirmek

Temmuz ayında ABD üretici enflasyonu (ÜFE) üç yılın en yüksek aylık artışını kaydetti. Çünkü şirketler yükselen ABD tarifelerinden (gümrük vergilerinden) kaynaklanan

maliyetleri telafi etmek amacıyla fiyatlarını artırdı. Zaten pek çok kişi Amerika'nın enflasyonu artıracığı için gümrük vergilerini zaten uygulayamayacağını sadece pazarlık amaçlı olduğunu düşünüyor.

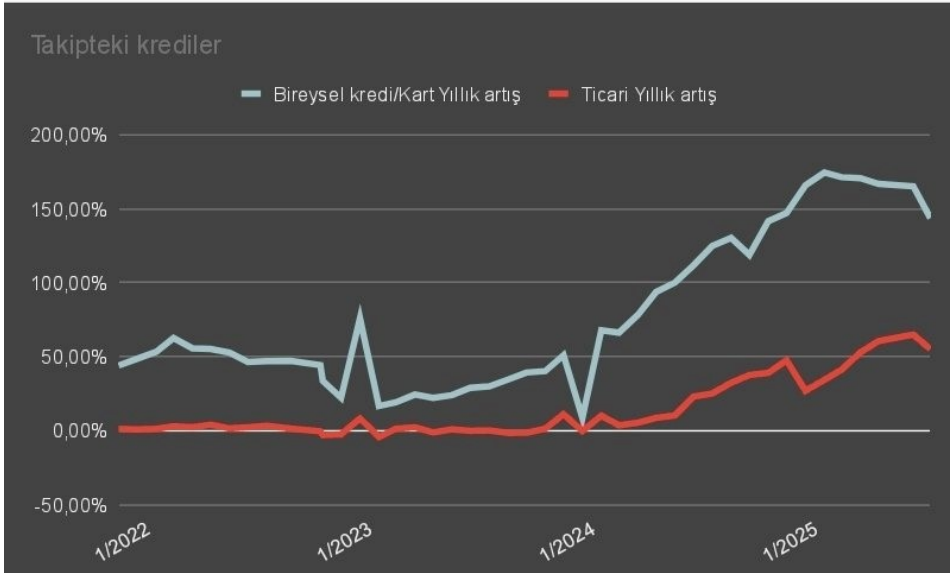
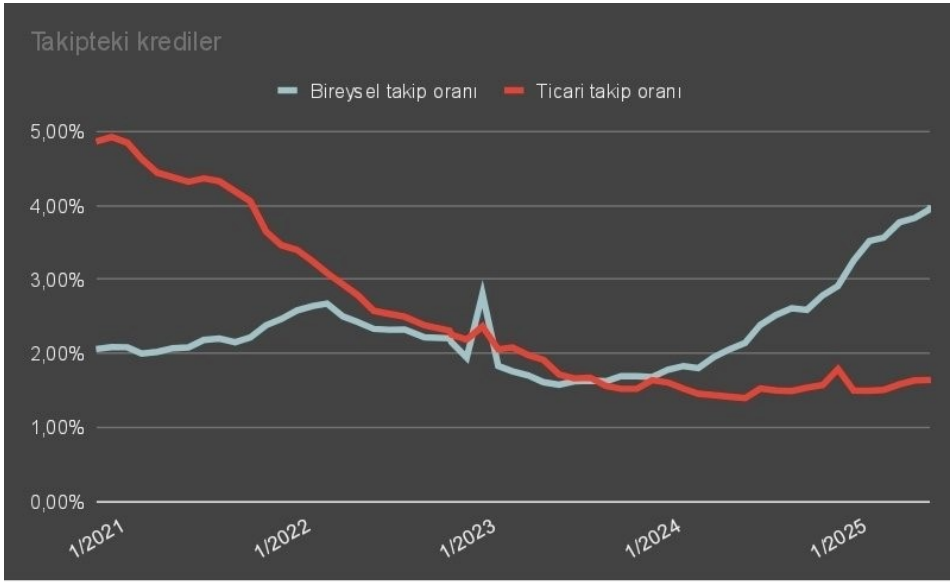
Tablo 1: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı **TOPLAM Kredi Borcu** (Milyon ABD doları)

				Bir Önceki	Bir Önceki Yıl
	2024	2025-Ç1	2025-Ç2	Çeyreğe	Sonuna Göre
				Göre Fark	Fark
II- Finansal Olmayan (Reel Sektör)	96.497	103.709	111.411	7.702	14.914

Reel sektör yurtdışından kredi buluyor ve kullanıyor. Yurtdışı kredilerini son bir yılda % 15 artırdı.

İris Cibre: Ticari kredi kullananlar, 2021-23 arasında kazandığını belki satarak, belki borçlanarak borcunu bir şekilde ödüyor. Asıl sıkıntıyı, bireysel kredi alanlar çekiyor

Takipteki kredi artışı bireyselde yıllık, geçen yıl baz etkisi dolayısıyla, 138%'e yavaşladı (bu yavaşlamış hali) Ticaride ise 59%'a yavaşladı.

Barış Soydan: Reel sektörün durumunu görmek için bugün Gedikpaşa'ya gittim, suni deri, çanta üretimi ve yarı

mamul ticareti yapan 3 işyerine uğradım, çaylarını içtim.
15 başlıkta izlenimlerim:

- 2 ayrı sektör cirodaki daralma için aynı oranı verdi: %80. Korkunç.
- Moda kelime: "Gitti gidiyor" (Türkçe meali: "Battı, batmak üzere")
- Sokaklar boş, her yer kiralık (Geçmişte boş yer bulmak için hanların odabaşlarına para vermek gerekiyormuş).
- Krizin 2 nedeni var: 1) Enflasyon-maliyetlerdeki patlama 2) Çin
- Çin konusu önemli, Türkiye'de 11 Euro'ya imal edip nakliyesiyle (mesela) Bulgaristan'a 13 Euro'ya gönderilen çantayı Çinliler aynı ülkeye 8 Euro'ya gönderiyor. Temu aynı şeyi Türkiye'de yapıyor.
- Geçmişte her şey krediyle döndüğü için faiz yükselince likidite kurumuş. Birçok şirket güvenmediğine vadeli, çekle satış yapmıyor.
- İşi bilen bir ayakkabı ustasının maaşı: 60-70.000 TL. Ve tabii ki bu da yetmiyor. Asgari ücrete çalışan yok, Suriyeliler dahil.
- Ortak kanaat: Küçüklerin hepsi batacak, büyükler kalacak.